

OVERFØRSELSMODTAGERE 1. november 2015

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Erik Bjørsted
Cheføkonom

Kontanthjælpsloftet er symbolpolitik, der intet løser

Regeringen har præsenteret sit længe ventede bud på et nyt kontanthjælpsloft. Samlet ventes tiltagene at berøre ca. 30.000 kontanthjælpsmodtagere. Beskæftigelsen forventes at blive øget med kun ca. 650 personer. Konsekvenserne er imidlertid store for de mange kontanthjælpsmodtagere, som rammes.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Regeringen har omsider præsenteret sit længe ventede bud på et nyt og såkaldt 'moderne kontanthjælpsloft'. Loftet indebærer, at rådighedsbeløbet for en lang række kontanthjælpsmodtagere bliver reduceret markant. For enlige kontanthjælpsmodtagere med børn indebærer loftet eksempelvis en reduktion i rådighedsbeløbet på 20-25 pct. afhængigt af, hvor mange børn man har.

Udover indførelsen af loftet vil regeringen også sætte kontanthjælpen ned for de unge mellem 25-29 år, som er jobparate. Ydelsen sættes ned svarende til uddannelseshjælpen. Endelig indføres en 225-timers regel, som betyder, at kontanthjælpsmodtagere skal arbejde minimum 225 timer indenfor et år, ligesom retten til ferie for kontanthjælpsmodtagere bortfalder.

” *Konsekvenserne er store for de mange kontanthjælpsmodtagere som rammes. Taberne af udspillet bliver især børnene*

Samlet ventes disse tiltag at berøre ca. 30.000 kontanthjælpsmodtagere. Alligevel forventes beskæftigelsen kun at blive forøget med ca. 650 personer. Når man sammenholder de meget markante reduktioner kontanthjælpsmodtagerne kommer til at opleve i deres rådighedsbeløb, må jobeffekten siges at være yderst begrænset.

Konsekvenserne er dog store for de mange kontanthjælpsmodtagere som rammes. Taberne af udspillet bliver især børnene, som kommer til at opleve en opvækst uden de samme reelle muligheder som deres jævnaldrende. Kontanthjælpsloftet kan således være med til at gøre det vanskeligere at bryde den sociale arv. Vi ved nemlig, at børn, som oplever bare ét års fattigdom i løbet af opvæksten, har markant lavere sandsynlighed for at gennemføre en uddannelse senere i livet, hvilket har betydning for deres jobchancer.

At jobeffekten af kontanthjælpsloftet ikke er større, overrasker egentlig ikke. Erfaringerne fra det tidligere kontanthjælpsloft under VK-regeringen i 00'erne viste, at jobeffekterne var næsten usynlige. Vismændene konkluderer ligeledes i deres seneste rapport, at potentialet for at øge beskæftigelsen markant gennem lavere ydelser er begrænset.

Politisk har Venstre argumentet for, at man også vil lette skatten i bunden for at øge forskelsbeløbet mellem kontanthjælp og et lavtlønsjob. Det er dog begrænset, hvor meget det batter. Samlet giver

kontanthjælpsloftet, de lavere ydelser til de jobparate unge, 225-timers reglen mm. kun omkring 500 mio. kr. at rutte med. Det svarer til, at man via beskæftigelsesfradraget kan lette skatten med 21 kr. om måneden. Det er symbolpolitik, der intet løser.

” Hvis man vil se nærmere på de virkelige problemstillinger i forhold til personer uden for arbejdsmarkedet, så peger pilen et andet sted end på incitamenterne

Finansminister Claus Hjort Frederiksen kunne i sin præsentation af finansloven fortælle, at der lige præcis var nul kroner at bruge de kommende år. Samme melding lød fra statsminister Lars Løkke Rasmussen til folketingets åbningsdebat. Det betyder, at skal man give en skattelettelse, som er større end 21 kr. om måneden, så kræver det besparelser.

Hvis man vil se nærmere på de virkelige problemstillinger i forhold til personer uden for arbejdsmarkedet, så peger pilen da også et andet sted end på incitamenterne. Blandt kontanthjælpsmodtagerne er kun én ud fire vurderet til at være jobparat. Resten står udenfor arbejdsmarkedet. Denne gruppe slås ofte med andre problemer end bare manglen på et job, som eksempelvis sygdom, psykiske problemer og misbrug.

Denne gruppe og andre grupper overførelsesmodtagere på kanten af arbejdsmarkedet, får vi ikke i arbejde ved at sænke ydelserne. Man er nødt til at tage fat om de problemer, de slås med og gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt.

Carsten Koch-udvalget fremsatte før valget en række forslag til, hvordan man kunne flytte personer, som i dag befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet i beskæftigelse. Rapporten kan nærmest betegnes som den glemte rapport. I rapporten peges der bl.a. på, at man alt for ofte har været tilbøjelig til at benytte aktiveringstilbud i form af generel vejledning og opkvalificering. Det er ikke målrettet nok i forhold til arbejdsmarkedet, og derfor øger det ikke chancerne for at komme i arbejde.

Kommunerne skal benytte sig af virksomhedsrettede forløb, og hvis der er brug for et uddannelsesløft, skal det være målrettet mod arbejdsmarkedet.

Man har også gode erfaringer med eksempelvis voksenlærlingeordningen, hvor ufaglærte får et reelt uddannelsesløft. Som Carsten Koch-udvalget påpeger bør denne mulighed også styrkes for personer på kanten af arbejdsmarkedet.

For unge kontanthjælpsmodtagere i den gamle match-gruppe 2 har man fundet positive effekter af at give mentorstøtte til de unge. Det gælder i forhold til at få de unge i gang med en uddannelse eller i job. Derfor bør man se på, om man kan udvide og forbedre denne ordning.

” *Som vismændene m.fl. konkluderer, er potentialet for at få markant flere i beskæftigelse via lavere ydelser meget begrænset.*

I jagten på at øge forskelsbeløbet mellem overførsler og arbejde skal vi ikke glemme, at vi tilbyder offentlig forsørgelse, bl.a. fordi det har store negative konsekvenser for børn at vokse op i fattigdom, og fordi vi gerne vil sikre et fleksibelt og dynamisk arbejdsmarked, hvor der selv i nedgangstider er mange jobåbninger. Et fleksibelt arbejdsmarked holder nemlig langtidsledighed og ungdomsledighed nede selv i krisetider.

Uanset hvor moderne det nye kontanthjælpsløft er, så bliver bundlinjen desværre ikke, at beskæftigelsen øges markant. Resultatet vil derimod være, at flere rammes af fattigdom, for at regeringen kan præsentere en skattelettelse på 21 kr. om måneden.

Som vismændene m.fl. konkluderer, er potentialet for at få markant flere i beskæftigelse via lavere ydelser meget begrænset. Det vil blot føre til øget ulighed, flere fattige og en svækkelse af sikkerhedsnettet i vores danske flexicuritymodel.

Bragt i Politiken d. 1. november 2015